

עלון בנגינות מזמור עיר

בס"ד

כניסת שבת 6:54
יציאת שבת 8:08

הוצאה לאור:
יצחק חלבה 052-6025436

גיליון מס' 1023 טו' מנחם אב תשפ"ה

ואתחנן

רעיונות על הפרשה על פי תורתו של הרב אביגדור נבנצל שליט"א

משה רבינו אומר לבני ישראל: "וַיִּדְעֶתָ כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ הוּא הָאֱלֹהִים הָאֵל הַגָּדוֹל שֶׁמֶר הַבְּרִית וְהַחֲסֵד לְאַהֲבָיו וּלְעַמּוֹתָיו לְאֶלֶף דּוֹר" (דברים ט, ט) דהיינו: הקב"ה אינו ממנהל לשלם שכרם של צדיקים לאלתר אלא שהוא פורש את זכותם לטווח של אלף דור. יוצא אפוא שאנחנו נהנים כעת מזכותם של אבותינו, אברהם יצחק ויעקב; תשלום שכר פועלם מהווה זכות קיום עבורנו הבנים. לעומת זאת: "וּמִשְׁכָּל לְשׁוֹנָיו אֵל פִּנּוּי לְהַאֲבִידוֹ לֹא יֵאָזֵר לְשׁוֹנוֹ אֶל פִּנּוּי יִשְׁכָּלָם לוֹ" (שם י) כלומר הקב"ה משלם לרשע את שכרו 'אל פניו', דהיינו "בחיינו משלם לו גמולו הטוב כדי להאבידו מן העולם הבא" (רש"י שם) הוא אינו מאחר את התשלום על המעשים הטובים שהרשע עושה בחייו.

מסביר מו"ר הרב נבנצל שליט"א: זהו אחד התירושים על השאלה הידועה מדוע צדיק רוע לו ורשע טוב לו; פעמים שהצדיק נכשל בעבירה מסוימת והוא חייב לשלם עליה, מה עושה הקב"ה? הוא פשוט גובה את החוב ממנו בייסורים בעולם הזה על מנת להעניק לו את שכרו מושלם בעולם הנצח.

לעומת הרשע עשה מספר מצוות ומעשים טובים שבגינם מגיע לו שכר, ומה עושה הקב"ה? משלם לו את שכרו בעולם הזה בכדי להעניש אותו בעולם הבא על כל פשעיו. כשמתבוננים בהסתכלות חיצונית ושטחית על מצב זה נראה כעין אי צדק שאדם העושה את רצון ה' ומקפיד על קלה כבחמורה הריהו סובל ייסורים הממררים את חייו, ומאידך אדם הכופר בטובת ה' ובחסדיו ומתנהג שלא כרצון הבורא הריהו חי חיי נחת ותענוגים ברווחה. והנה מגלה לנו התורה שלא כל מה שמבריק הוא זהב, שהצלחות מסוג זה לפעמים הינן לרעת האדם ומאידך חיים קשים וצרות לפעמים הם כרטיס הכניסה לחיי עונג ורוחני שעין לא ראתה.

כשנתבונן למשל בגלות מצרים נגלה שמתו עשרות אלפי אנשים - דורות שלמים נספו, החל מעבדים שלא שרדו את קושי השעבוד, תינוקות שנזרקו ליאור שמהם היו יכולים לצאת אלפים ורבבות. מדוע זה קרה? מדוע מתו כה רבים מעם ישראל?

התורה רומזת תשובה לשאלה זו: "וְאַתְּכֶם לָקִיזוּ ה' וַיּוֹצֵא אֶתְכֶם מִכּוֹר הַבְּרָל מִמִּצְרַיִם לְהֵיוֹת לוֹ לְעָם נְזֻלָּה כִּיּוֹם הַזֶּה" (דברים ט, ט) מצרים מכונה בתורה 'כור הברזל' הנצרך בכדי לצרוף בו את ישראל מהפסולת שבה; כשם שהצדיק צריך לעבור תהליך של זיכוך על ידי הייסורים, כך ישראל צריכים לעבור גלות כדי להוציא מהם את הפסולת. תהליך זיכוך זה יחזור לעתיד לבוא כדברי הנביא: "וְצִרְפָּתִים כִּצְרָף אֶת הַכֶּסֶף וּבְזֻזָּתִים כִּבְיוֹן אֶת הַזָּהָב" (זכריה יג, ט) כשם שצורפים כסף וזהב בכדי להוציא מהם את הסיגים כך גם את ישראל צורפים כיון שנמשלו לכסף וזהב שחייבים זיכוך; כשעוסקים בגרוטאות הרי שאין מדקדקים להוציא מהם את הפסולת, וכששוקלים אותם אין זה משנה את קיימת סטייה של כמה קילוגרמים לכאן או לכאן. אולם את הזהב בודקים בזכוכית מגדלת ושוקלים אותו במיליגרמים, וככל שנמצא בו פחות סיבים

ערכו גבוה יותר. קו מחשבה זה יסייע בידינו להבין במקצת תופעות קשות ומכאיבות בקרב עמנו. אם קיימות צרות בישראל יותר מכל שאר אומות העולם, הסיבה לכך היא מעלתם הגבוהה של ישראל, מפני שהם משולים לכסף ולזהב שבוחנים אותם היטב מכל פגם ולו הקטן ביותר.

רבי יהודה הלוי אומר ב'כוזרי' שעם ישראל הינם לב העולם ואומות העולם שאר חלקי הגוף. כשנותנים מכה בלב הסכנה גדולה יותר ממכה בשאר האברים; כל מכה קטנה בלב מסוגלת להמית מה שאין כן מכה באותה עוצמה באבר אחר, ועל כן ישנן יותר צרות בישראל כיון שהם רגישים יותר.

והנה אילו האבות היו מקבלים את שכרם בעולם הזה או אז לא היה לנו היום זכות קיום ח"ו, ואם תרח היה מקבל את עונשו בעולם הזה לא היה נולד אברהם אבינו ובכלל לא היה עם ישראל חלילה. הרי לנו תשובה נוספת מדוע רשע וטוב לו: לפעמים הרשע אינו מקבל את עונשו כיון שעתיד לצאת ממנו או מזרעו אדם גדול, אפילו ענק בענקים כמו אברהם אבינו.

הרמב"ם אומר: יתכן שיהיה לאדם או משפחה מסוימת ארמון מפואר במשך מאה שנה ומי שמתבונן אולי אינו מבין בזכות מה הם זכאים לארמון כזה; אולם הקב"ה יודע תעלומות ומחזיק בידם את הארמון בכדי שיום אחד בהיר יעבור משם יהודי צדיק עייף מטורח הדרך וירצה לנוח בצל אחד הכתלים של הארמון. כמובן שיש לקב"ה גם חשבון עם בעל הארמון אולם כל זכות קיומו הינו בשביל הנאתו של אותו צדיק בלבד. הרי לנו ראייה נוספת שאין באפשרותנו להבין את דרכי ה' והנהגתו בעולם ואין בהשגתנו לפענח מדוע צדיק רוע לו ורשע טוב לו.

כשהקב"ה עושה משפט עם הרשעים, קידוש ה' גדול יש בעולם. שלמה המלך אמר: "כָּל פֶּעַל ה' לְמַעַנְהוּ וְגַם רֶשַׁע לְיוֹם רָעָה" (משלי טז, ט) מסביר הרלב"ג: "...מה שתראה שיוזק הרשע ליום רעה הוא לתועלת כי בזה תועלת ללקיחת המוסר". למעשה כל מה שהקב"ה ברא בעולמו לכבודו בראו, כדברי הנביא: "כָּל הַגִּקְרָא בְּעַמִּי וּלְכַבֹּדִי בְּרֵאשִׁיתוֹ יִצְרְתִּי אֶף עֲשִׂיתִיו" (ישעיהו מג, ט) וגם הרשע נברא לכבוד שמים. מהו כבוד שמים שבאדם רשע? שהעולם יבחינו בעונש שהרשע מקבל ויאמרו: 'פלוגי שעשה פשעים ראו מה היה בסופו'.

צום החמישי - תשעה באב - יהפוך ליום טוב במהרה בע"ה ויתברר אז שהחורבן וההרס ששתלו הגויים כאשר באו בנחלת השי"ת ישמשו כקידוש שם שמים. גם כל הצרות שעשו לעם ישראל בהיסטוריה, רדיפות פוגרומים והרג שעשו רומאים גרמנים וערבים, הכל יהיה קידוש ה' גדול; או אז יתברר לעין כל מי הם תכלית העולם, מי הם לב העולם, אולם בינתיים אין ידינו רמה אלא יד הגויים, וצריכים עדיין לצום בצום החמישי שכן טרם זכינו שיתהפך ליום טוב.

אלא שדבר אחד חייב להיות נגד עינינו תמיד: משה אמת ותורתו אמת, וכל דברי הנביאים אמת. כל הנבואות על חורבן בית המקדש התקיימו; ההיסטוריה הוכיחה זאת, ממילא גם הנבואות על הגאולה העתידית יתגשמו ובקרוב, ועל ידי ההשתדלות שלנו בהתחזקות בתורה ובמצוות ואהבת חינוך נזכה כולנו לעבוד בבית המקדש השלישי במהרה בימנו.

שבת שלום יצחק חלבה

לעילוי נשמת אאמו"ר אברהם (אלברטו) בן מרים חלבה, יוסף הכהן בן קלרה, מרטין בן ברנרדו, אליהו בן עישה, חיים יוסף בן שרה, יעקב בן נעמי, יצחק בן חנה, דוד חי בן יפה, שלמה בן כזאלה, שלום בן שמחה, דוד הרוש בן לאה, ויצמן מור בן גורג'יה, בנימין בן נדרה, מרת אמי אולגה בת קלרה, חיה אסתר בת יעקב אריה, ציפורה בת מסעודה, רחל בת יעקב רוזובצקי, יהודית בת שרה, תמר בת שרה, יפה עזת בת מרים ת.נ.צ.ב.ה.

המעוניין לקבל כל שבוע את העלון בדואר אלקטרוני ניתן לשלוח בקשה למייל: jalabe2013@gmail.com ללא תשלום לזכיו הרבים

השיחה נערכה על פי הבנתו של העורך. כל טעות או חסרון יש לתלות בעורך בלבד